

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

Gemeente Westerkwartier
T.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 100
9350 AC Leek

en in kopie aan:

Provincie Groningen
T.a.v. Gedeputeerde Gräper
Postbus 610
[redacted] Groningen

Datum 11 november 2022
Onderwerp Reactie op uw brief 'Aslastbeperking Gaarkeuken' d.d.
17 mei 2022

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Zuidersingel 3
8911 AV Leeuwarden
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T (088) 797 44 00
F (088) 797 44 12
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[redacted]
Senior strategisch adviseur

Ons kenmerk
RWS-2022/34669

Bijlage(n)
1

Geacht college,

Op 17 mei 2022 stuurde u mij een brief waarin u uw zorgen uitsprak over het advies van Rijkswaterstaat aan de wegbeheerder, de provincie Groningen, om een beperking op de, in uw gemeente gelegen, brug Gaarkeuken te laten instellen.

In gesprekken tussen toenmalig wethouder Dijkstra en mijzelf, is de situatie rond brug Gaarkeuken meerdere malen besproken. De zorgen over het effect dat de beperking voor een lange tijd op het regionale verkeer zou hebben, waren mede onderwerp van gesprek.

In die gesprekken kwam ook de wens van uw gemeente aan de orde, om een bestuurlijk overleg te voeren met zowel Rijkswaterstaat als ook gedeputeerde Gräper. Dat omdat uw zorgen ook de doorstroming en inrichting van de provinciale N388 betreffen, zoals u ook in uw brief aangeeft. Ik heb contact gezocht met gedeputeerde Gräper van de provincie Groningen om een gezamenlijk overleg te initiëren. De provincie verzocht mij om eerst meer inzicht te geven in de ontstane situatie en de effecten daarvan, alvorens te bezien of zij een dergelijke bestuurlijk overleg aangaat.

Inmiddels is de beperking op brug Gaarkeuken een feit. Alsnog informeer ik u met deze brief graag over de achtergrond van de ontstane situatie bij brug Gaarkeuken en over de huidige stand van zaken.

In overleg met de provincie, stuur ik deze brief in kopie tevens toe aan gedeputeerde Gräper van de provincie Groningen. Hiermee ontvangt de provincie de eerder opgevraagde informatie ten behoeve van de afweging om al dan niet een bestuurlijk overleg aan te gaan over brug Gaarkeuken en de N388.

Toelichting op de beperking

De brug bij Gaarkeuken is gebouwd in 1980 en ontworpen volgens klasse 45. Dit betekent dat een voertuig van 45 ton er overheen kan, met de last verdeeld over 3 assen van 15 ton. Rijkswaterstaat is beheerder van de brug. De weg over de brug, de N388, is in beheer bij provincie Groningen.

In de loop der tijd zijn voertuigen zwaarder geworden en is de verkeersintensiteit toegenomen. Door de zwaardere belasting dan waarvoor de brug ontworpen is, degradeert de brug sneller.

Al vanaf 2016 wordt de brug scherper in de gaten gehouden. Sinds die tijd zijn diverse constructieve berekeningen uitgevoerd. Uit een berekening in februari 2022 bleek dat de constructieve staat van de brug het niet meer toelaat om zwaar verkeer veilig te dragen. Om de veiligheid van de brug te kunnen blijven garanderen, moest Rijkswaterstaat de provincie Groningen adviseren om een beperking op de brug in te stellen.

In eerste instantie leek zowel een totaallastbeperking als een aslastbeperking nodig, om verkeer met een totaalgewicht van meer dan 45 ton en verkeer met een aslast van meer dan 10,5 ton te weren. Omdat Rijkswaterstaat zich zeer bewust is van het ingrijpende effect daarvan op het regionale wegverkeer, zijn nadere berekeningen uitgevoerd om na te gaan wat de minimale ingreep is, die nodig is om de veiligheid op de brug bij Gaarkeuken te kunnen garanderen.

Uit die nadere berekeningen bleek dat het invoeren van alleen een totaallastbeperking van 45 ton afdoende is. Op basis hiervan heeft Rijkswaterstaat de provincie geadviseerd om zo snel mogelijk een verkeersbesluit te nemen en bovengenoemde totaallastbeperking af te kondigen. De beperking is met ingang van 25 augustus ingesteld.

Effect van de beperking op het wegverkeer

De brug bij Gaarkeuken is onderdeel van de N388 en als zodanig onderdeel van de verbinding tussen de A7 en Lauwersoog. Het instellen van een totaallastbeperking heeft tot gevolg dat een aantal voertuigen met een totaalgewicht boven de 45 ton een andere route moeten rijden. Het betreft hier vracht- en landbouwverkeer en defensietransporten.

Over deze brug gaan dagelijks gemiddeld 5.230 voertuigen, waarvan ongeveer 240 vrachtwagens, bussen of zwaar landbouwverkeer. Vanwege onder andere stremmingen als gevolg van de Aanpak Ring Zuid bij Groningen, is er feitelijk slechts één omrijroute beschikbaar voor zwaar verkeer uit de regio. Vrachtverkeer krijgt het advies om gebruik te maken van de A7, N358 en N355. Landbouwverkeer zal gebruik moeten maken van het lokale onderliggende wegennet. De omleidingsroutes zijn afgestemd met de betrokken wegbeheerders.

Op basis van beschikbare data, geef ik in de bijlage bij deze brief een inschatting van hoeveel voertuigen na het instellen van de totaallastbeperking een andere route moeten gaan rijden. Op basis daarvan stel ik vast dat:

- Verkeer met een gewicht van minder dan 45 ton de brug gewoon kan blijven passeren;
- Slechts een zeer gering aantal voertuigen meer dan 45 ton weegt en moet omrijden;
- Verkeer met een gewicht van meer dan 50 ton als exceptioneel transport geldt. Dit verkeer moest altijd al via daarvoor geschikte routes (N358 of N370) rijden en rijdt daardoor geheel niet over de brug Gaarkeuken.

Toekomstbeeld

De beperking is sinds 25 augustus van kracht. Met het instellen van deze beperking zijn voor de komende periode geen aanvullende maatregelen nodig.

Een lange termijnoplossing voor brug Gaarkeuken is nog niet bekend. Het areaal van Rijkswaterstaat is voor een groot deel halverwege de 20ste eeuw aangelegd. Bruggen, zoals ook brug Gaarkeuken, zijn ontworpen op het gebruik dat toentertijd verwacht werd. Inmiddels is de intensiteit en de belasting van die bruggen fors hoger geworden. Idealiter vervangt of repareert Rijkswaterstaat bruggen tijdig, zodat van een slechte staat geen sprake kan zijn. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft echter te maken met budgetkrapte in de instandhoudingsopgave van de Nederlandse infrastructuur.

Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden in welk werk Rijkswaterstaat nu kan aanpakken en welk werk later kan worden uitgevoerd. Dit betekent ook dat als iets kapot gaat, er niet altijd direct de keuze gemaakt kan worden om het defect te herstellen. Hierbij is een absolute voorwaarde dat de veiligheid van de (vaar)weggebruiker niet in het geding komt.

Er wordt door Rijkswaterstaat een nieuwe prioritering van de opgave voor Vervanging en Renovatie gemaakt, waarin brug Gaarkeuken wordt opgenomen.

Tot slot

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Hoewel ook de totaallastbeperking effect heeft voor een deel van het zware wegverkeer, zijn de gevolgen hiervan veel beperkter dan die van een aslastbeperking waar in eerste instantie aan werd gedacht. Ik hoop hiermee dan ook een deel van uw zorgen weg te kunnen nemen. Ik blijf uiteraard graag met u en de provincie Groningen in overleg over de situatie bij de brug Gaarkeuken alsmede over mogelijke oplossingsrichtingen voor de brug.

Met vriendelijke groet,

directeur Netwerkontwikkeling,
Rijkswaterstaat Noord-Nederland,

Bijlage 1: Effecten totaallastbeperking brug Gaarkeuken op zwaar verkeer

Datum
11 november 2022

Voertuigen met een gewicht van maximaal 45 ton:

Voor voertuigen tot 45 ton is er geen enkele beperking, zij kunnen gewoon over de brug blijven rijden.

Voertuigen met een gewicht tussen de 45 en 50 ton:

Voor deze categorie geldt de provinciale weg N358 gelegen tussen de aansluiting met de A7 bij Frieschepalen en de aansluiting met de N355 Buitenpost als alternatief (de route is weergegeven op het kaartje verderop in deze bijlage). Deze route is aangegeven door het plaatsen van borden langs de weg op strategische locaties langs het wegennet.

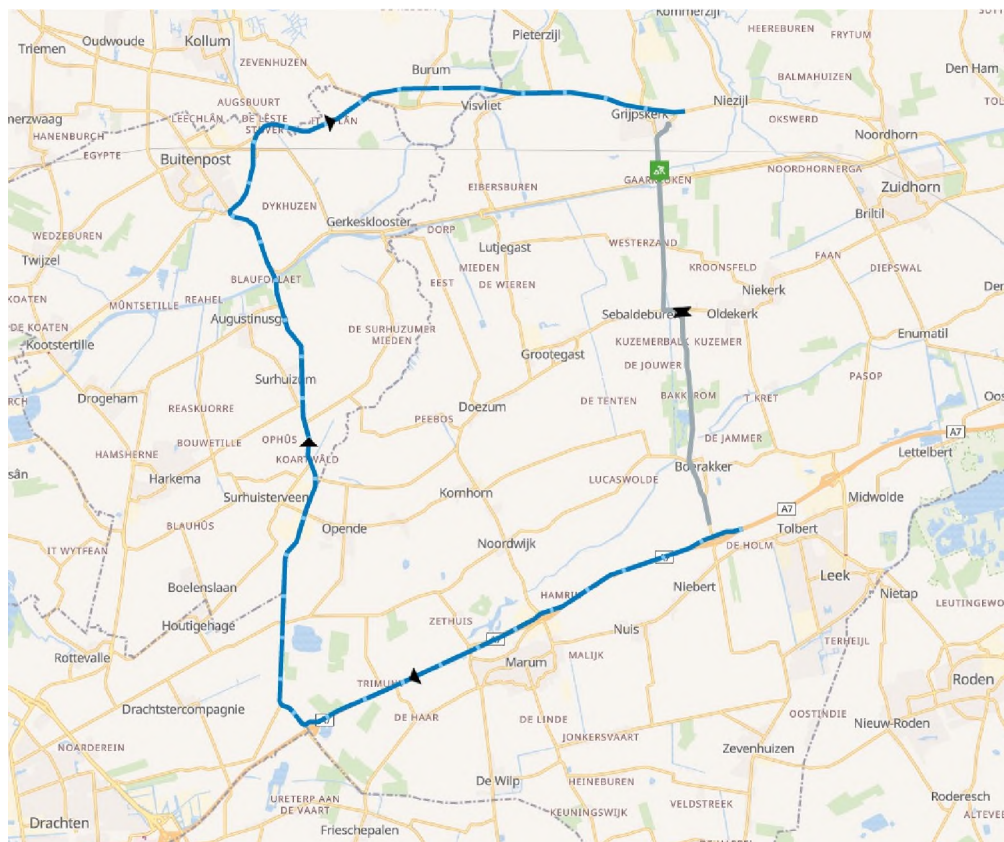
Data van de Provincie Groningen laten zien dat er op een gemiddelde werkdag 850 voertuigen met een lengte tussen de 5.6 en 12.2 meter en 240 voertuigen met een lengte 12.2 meter of langer over de brug bij Gaarkeuken rijden. Met name in deze laatste lengtecategorie kunnen transporten voorkomen met een gewicht boven de 45 ton, omdat in deze categorie meer-assige combinaties voorkomen. Het aantal assen bepaalt namelijk grofweg het brutogewicht van de combinatie. In de regel wordt 10 ton per as aangehouden. Vervolgens de meeste combinaties komen dan niet boven de 40 ton uit. Daar komt nog bij dat een deel van de voertuigen over de brug Gaarkeuken ook voor internationale transporten wordt gebruikt. Voor internationaal vrachtverkeer geldt een maximum toegestaan gewicht van 40 ton. Dit verkeer weegt dus sowieso maximaal 40 ton en kan gewoon over de brug Gaarkeuken blijven rijden.

Rijkswaterstaat concludeert op basis hiervan dat, van de 240 combinaties, slechts een **zeer gering aantal** voertuigen de 45 ton overschrijden en daarom om moeten rijden via de hiervoor genoemde route.

Voertuigen met een gewicht van meer dan 50 ton:

In Nederland is 50 ton de standaard maximum toegestane massa. Nog zwaardere voertuigen zijn exceptionele transporten en daarvoor geldt een ontheffingssysteem. Voor deze transporten is het voorschrijven van een te volgen route een standaard voorschrift. De RDW voert deze taak uit namens alle Nederlandse wegbeheerders en stelt voor deze transporten een route voor via daarvoor geschikte wegen zoals de N358 of de N370. Door dit ontheffingssysteem is het eenvoudig om voor deze transporten de juiste route voor te schrijven en wordt overlast op het onderliggende wegennet en de woonkernen voorkomen.

De meeste exceptionele transporten hebben overigens betrekking op lengte en/of breedte van het transport en dus niet op bovenwettelijk gewicht. Dergelijke transporten kunnen dus gebruik blijven maken van de brug bij Gaarkeuken.

De alternatieve route voor zwaar verkeer als gevolg van de gewichtsbepijking op brug Gaarkeuken